

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 191/18
U Luxembourg 10. prosinca 2018.

Presuda u predmetu C-621/18
Wightman i dr./Secretary of State for Exiting the European Union

Ujedinjena Kraljevina može jednostrano opozvati obavijest o namjeri povlačenja iz Europske unije

Učinak takvog opoziva, o kojem odlučuje u skladu sa svojim ustavnim odredbama, bio bi ostanak Ujedinjene Kraljevine u Uniji pod neizmijenjenim uvjetima u pogledu njezina statusa države članice

Na referendumu 23. lipnja 2016. u Ujedinjenoj Kraljevini većina se izjasnila za izlazak te države članice iz Europske unije. Britanska premijerka 29. ožujka 2017. obavijestila je Europsko vijeće o namjeri Ujedinjene Kraljevine da se povuče iz Unije na temelju članka 50. UEU-a. Tim se člankom propisuje da predmetna država članica, nakon što dostavi takvu obavijest, s Unijom pregovara i sklapa ugovor o povlačenju. Dakle, Ugovori se na predmetnu državu prestaju primjenjivati od trenutka stupanja na snagu ugovora o povlačenju ili, ako se on ne sklopi, nakon isteka roka od dvije godine od dostave obavijesti o namjeri povlačenja, koji se eventualno može produljiti.

Zastupnici u parlamentu Ujedinjene Kraljevine, škotskom i Europskom parlamentu 19. prosinca 2017. podnijeli su zahtjev za preispitivanje zakonitosti pred Court of Session (Vrhovni građanski sud, Škotska, Ujedinjena Kraljevina) radi utvrđivanja može li se obavijest iz članka 50. UEU-a jednostrano opozvati prije isteka dvije godine, čime bi, u slučaju takvog opoziva, Ujedinjena Kraljevina ostala u Uniji. Court of Session 3. listopada 2018. u tom je pogledu uputio Sudu prethodno pitanje, pojašnjši pritom da će odgovor na njega omogućiti zastupnicima u Zastupničkom domu da u trenutku odlučivanja o sporazumu o povlačenju znaju postoje li dvije ili ipak tri mogućnosti, to jest povlačenje iz Unije bez sporazuma, povlačenje iz Unije sa sporazumom ili opoziv obavijesti o namjeri povlačenja i ostanak Ujedinjene Kraljevine u Uniji.

Zbog hitnosti tog zahtjeva, osobito s obzirom na činjenicu da se sporazum o povlačenju može ratificirati samo ako parlament Ujedinjene Kraljevine odobri taj sporazum i primjenjivi okvir budućeg odnosa Ujedinjene Kraljevine s Unijom, Court of Session zatražio je primjenu ubrzanog postupka, a što je predsjednik Suda odobrio¹. Ubrzani postupak omogućava Sudu brzo donošenje odluka u iznimno hitnim predmetima, i to na način da se rokovi skraćuju te da se tim predmetima daje apsolutni prioritet u postupanju.

U svojoj današnjoj presudi Sud je, zasjedajući u punom sastavu, presudio da, kada država članica obavijesti Europsko vijeće o namjeri povlačenja iz Europske unije, kao što je to učinila Ujedinjena Kraljevina, ta država članica može jednostrano opozvati tu obavijest.

Ta mogućnost postoji sve dok sporazum o povlačenju sklopljen između Unije i predmetne države članice ne stupi na snagu ili, ako do sklapanja ne dođe, sve dok ne istekne rok od dvije godine od obavijesti o namjeri povlačenja iz Europske unije, koji se eventualno može produljiti.

O opozivu se mora odlučiti u demokratskom postupku i poštujući nacionalne ustavne odredbe. Takvu jednoznačnu i bezuvjetnu odluku treba pisanim putem dostaviti Europskom vijeću.

¹ Rješenje predsjednika Suda od 19. listopada 2018., Wightman i dr. ([C-621/18](#))

Takvim bi se opozivom potvrdio ostanak predmetne države članice u Europskoj uniji pod neizmijenjenim uvjetima u pogledu njezina statusa države članice te bi se završio postupak povlačenja.

Obrazloženje svoje presude Sud započinje utvrđenjem da se, prema mišljenju Court of Session, u tužbi u glavnom postupku postavlja kontroverzno pitanje koje je dovelo do spora i o kojem on mora odlučiti te da će se presudom Court of Session pojasniti mogućnosti koje imaju zastupnici u parlamentu Ujedinjene Kraljevine, koji moraju odlučiti o ratifikaciji sporazuma što su ga ispregovarale Ujedinjena Kraljevina i Europska unija. Osvrćući se na argumente vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije o nedopuštenosti, Sud ističe da je pitanje tumačenja članka 50. UEU-a koje mu je uputio Court of Session relevantno i da nije hipotetsko jer je upravo ono predmet spora koji se vodi pred tim sudom.

Što se tiče merituma, Sud utvrđuje da člankom 50. UEU-a nije izričito uređeno pitanje opoziva namjere povlačenja. On u njemu nije ni izričito zabranjen ni dopušten.

Međutim, Sud navodi da članak 50. UEU-a ima dvostruki cilj, to jest, s jedne strane, utvrditi suvereno pravo države članice da se povuče iz Unije i, s druge strane, uspostaviti postupak kojim bi se takvo povlačenje pravilno provelo. Sud smatra da suverenost prava povlačenja govori u prilog postojanju prava predmetne države članice da opozove obavijest o namjeri povlačenja iz Unije sve dok sporazum o povlačenju ne stupi na snagu ili, ako do sklapanja ne dođe, sve dok ne istekne rok od dvije godine, koji se eventualno može produljiti.

Budući da ne postoji odredba kojom se izričito uređuje opoziv obavijesti o namjeri povlačenja iz Unije, na taj se opoziv primjenjuju pravila iz članka 50. stavka 1. UEU-a, tako da se o njemu može jednostrano odlučiti, u skladu s ustavnim odredbama predmetne države članice.

Opoziv obavijesti o namjeri povlačenja države članice suverena je odluka o zadržavanju statusa države članice Europske unije, koji navedena obavijest stoga nije prekinula ni promijenila.

Sud smatra da bi bilo protivno ciljevima Ugovora, kojima se želi stvoriti sve tješnje povezana unija među narodima Europe, prisiliti na povlačenje državu članicu koja je, nakon što je u skladu sa svojim ustavnim odredbama i nakon provođenja demokratskog postupka obavijestila o namjeri povlačenja iz Unije, odlučila opozvati obavijest o toj namjeri u okviru takvog postupka.

Kada bi se, kako to predlažu Vijeće i Komisija, pravo opoziva uvjetovalo jednoglasno donesenom suglasnošću Europskog vijeća, tada bi se suvereno jednostrano pravo pretvorilo u uvjetno pravo, a što ne bi bilo u skladu s načelom prema kojem se država članica ne može prisiliti da se protiv svoje volje povuče iz Unije.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106